

Gemeenten Amsterdam en Haarlem werken aan innovatieve en toekomstbestendige kunstgrasvelden

De gemeenten Amsterdam en Haarlem gaan ruim tweehonderd kunstgrasvelden toekomstbestendig maken. De ambitie luidt: slim en schoon bouwen van duurzame kunstgrasvelden met circulaire materialen die hittestress voorkomen, en slim omgaan met regenwater. Ook willen de initiatiefnemers groene energie opwekken op de velden. Om dit te realiseren hebben de gemeenten gezamenlijk een inmiddels gesloten aanbesteding uitgezet om marktpartijen uit te dagen om innovatieve en schaalbare oplossingen te presenteren.

Auteur: Jeroen Poldermans

‘We zien veel kleinschalige innovaties in de markt. Met deze grote aanbesteding willen we ervoor zorgen dat deze innovaties opgeschaald

kunnen worden en de nieuwe standaard gaan vormen binnen de kunstgrassector,’ vertelt Tim van de Laar (projectmanager Scale Up

Toekomstbestendige Kunstgrasvelden namens de gemeenten Amsterdam en Haarlem).

De aanleiding

De reden dat in de grote steden vaak gekozen wordt voor kunstgras in plaats van natuurgras, is om aan de grote vraag naar sportfaciliteiten te voldoen. De kunstgrassector heeft de afgelopen jaren veel kritiek gekregen in de media vanwege de problematiek rondom microplastics, waterhuishouding en hoge temperaturen. De overheid heeft daarom bepaald dat kunstgrasvelden in 2030 volledig circulair moeten zijn. Tegelijkertijd hebben gemeenten als Haarlem en Amsterdam zelf hoge ambities op het gebied van klimaatadaptatie, circulariteit, de energietransitie en Slim & Schoon bouwen.

‘Oplossingen die getuigen van innovatiekracht en schaalbaarheid worden het hoogst beoordeeld’

Vraaggestuurde aanbesteding

Van de Laar was eerder projectmanager bij een vergelijkbare innovatieve vernieuwing van de historische kademuren in Amsterdam: ‘Dat project toont voor mij de innovatiekracht van de marktpartijen aan, met ingenieuze oplossingen die we zelf nooit hadden bedacht. We proberen daarom nu met dit Scale Up-project zo veel mogelijk ruimte te geven aan innovatieve ideeën uit de markt. Daarom hebben we de aanbesteding vraaggestuurd uitgezet, om zo veel mogelijk ruimte te geven aan oplossingen uit de markt.’

Omdat de kwaliteit van de innovaties vooropstaat, hebben de gemeenten gekozen voor een andere aanbestedingsvorm dan de gebruikelijke (laagste prijs). Bij dit innovatiepartnerschap worden vooral de oplossingen met de hoogste kwaliteit het hoogst beoordeeld.

Haalbaar, betaalbaar en schaalbaar

De eerste fase, de selectiefase, van de aanbesteding is afgerond. Verschillende ondernemers presenteerden hun plannen op het gebied van innovatiekracht. Vier beste consortia zijn door naar de volgende ronde van de aanbesteding: de gunningsfase. Van de Laar legt uit:

‘We hebben bij de eerste selectie gekeken naar de samenstelling van het consortium en hun ervaring met innoveren, de innovatiekracht. In de volgende fase, het ontwikkeltraject, kijken we naar de beste oplossingen op basis van de gestelde criteria. Van belang is dat hun innovaties aansluiten bij onze duurzaamheidsdoelstellingen en tegelijk op grote schaal uitvoerbaar zijn. We zoeken dus niet alleen interessante prototypes, maar de uitrol moet haalbaar, betaalbaar en schaalbaar zijn. De oplossingen laten we beoordelen door een team van deskundigen bij de gemeenten.’

Consortium samenstellen

Het bouwen van een circulair kunstgrasveld dat onder andere hittestress voorkomt, regenwater slim gebruikt en energie opwekt, vereist verschillende specialisaties. Om die reden zetten de gemeenten in op het vormen van een consortium, een samenwerking van partijen die elkaar kunnen versterken. Kleinere ondernemers krijgen hierdoor ook de mogelijkheid deel te nemen aan het ambitieuze project. In oktober 2023 werd zelfs een matchmaking-event georganiseerd in de Johan Cruijff ArenA waarbij de partijen in contact met elkaar zijn gebracht via een ‘speeddate’. Van de Laar: ‘De marktpar-

tijen waren daar heel enthousiast over en daar zijn mooie samenwerkingen uit voortgekomen. We zien veel animo bij de marktpartijen, zowel vanuit bekende grote partijen als kleinere innovatieve partijen. Diverse specialisten op het gebied van water, energie en circulariteit hebben zich al aangemeld. Alhoewel we met de aanbesteding zijn begonnen, kunnen partijen zich nog steeds melden en aansluiten bij een consortium.’

Subsidie

Het project wordt ondersteund door de EU in de vorm van een Europese LIFE-subsidie die ongeveer de helft van de ontwikkelkosten dekt. Van de Laar vertelt: ‘De LIFE-subsidie heeft ons enorm geholpen om dit project van de grond te krijgen. Een deel gaat op aan ontwikkelkosten voor de innovaties. Het project is bedoeld als kennisdelingsproject, waarbij als voorwaarde geldt dat de gemeenten zich inzetten om de toekomstbestendige oplossingen niet alleen op te schalen in Nederland, maar ook in andere Europese landen. De internationale uitrol maakt het voor de marktpartijen uiteraard nog interessanter.’

Scale Up

De uitwerking van de innovaties start kleinschalig met prototypeveldjes. Dat kan bijvoorbeeld op een trapveldje zijn om de werking van een energieopwekkende toepassing te testen. Daarna volgt de pilotfase, vertelt Van de Laar: ‘In de pilotfase gaan we de nieuwe technieken en oplossingen op de kunstgrasvelden toepassen, meten en evalueren. Pas als de resultaten positief zijn, gaan we opschalen. We kiezen voor een gefaseerde aanpak waarin we de systemen steeds een stukje complexer maken en de expertise van vorige projecten meenemen. De totale opschaling zal wellicht enige jaren in beslag gaan nemen. Dit is voor ons en de marktpartijen een fijne manier van werken, omdat je op die manier meer zekerheden inbouwt dan bij grootschalige inkoop. Bovendien vergroot de samenwerking tussen Haarlem en Amsterdam het inkoopvolume.’ Naar verwachting zal medio 2025 het project groots worden afgetrapt en zal het ruime aandacht in dit blad krijgen.

BE SOCIAL
Scan, lees & deel!